

Stockholm 15 December 2021

Synpunkter gällande Naturvårdsverkets Vägledning om biogas från gasnät inom EU ETS

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, tackar för inbjudan att bidra med synpunkter på rubricerad vägledning.

Allmänna synpunkter

Energigas Sverige välkomnar den av oss sedan länge efterfrågade vägledningen och vill understryka hur viktig denna regelförändring är för svensk industris möjlighet till omställning genom övergång till förnybara gaser. Intresset för att gå över till biogas inom industrin är mycket stort och det är glädjande att EU ETS regelverket nu till slut möjliggör det. Energigas Sverige uppskattar Naturvårdsverkets pragmatiska hållning att presentera en vägledning utifrån de förutsättningar som finns idag – i avsaknad av vägledning från Kommissionen och ett nationellt biogasregister som Naturvårdsverken anser behövs – för att i stället vid behov uppdatera vägledningen längre fram när fler delar finns på plats.

Energigas Sverige har förståelse för utmaningen det har varit att ta fram en vägledning tidigare i avsaknad av från Naturvårdsverket efterfrågade pusselbitar. Samtidigt har Energigas Sverige sedan lång tid tillbaka försett Naturvårdsverket med såväl förslag på verifieringsmetod och förslag på tillämpning och tolkning av regelverket och betonat vikten av att ta fram vägledning i god tid innan reglerna ska börja gälla 1 januari 2022. Vi är därför kritiska till att Naturvårdsverket inte kunnat presentera en vägledning långt tidigare än någon vecka innan regelverket träder i kraft. Det behöver knappast nämnas att det inte är en acceptabel framförhållning för företagen. Vi uppskattar dock att Naturvårdsverket har lyssnat och på flera sätt delar vår syn på hur regelverket bör tillämpas och att som vi förstått det också försöker driva dessa frågor på EU-nivå.

Energigas Sverige anser att vägledningen är balanserad och väl genomarbetad. Vi bedömer att de krav som ställs på rutiner och dokumentation i stort kommer att fungera med vissa justeringar. Vi beklagar att vissa viktiga tillämpningar fortfarande saknas i vägledningen, bland annat den hittills snäva tillämpningen av "ansluten till samma nät". Energigas Sverige anser, till skillnad mot Naturvårdsverket, att det inte finns anledning att vänta med detta och vi presenterar hur vi anser att Naturvårdsverket bör förtydliga vägledningen i detta avseende. Vi uppskattar dock Naturvårdsverkets ambition att åtminstone återkomma med uppdateringar i dessa delar längre fram, samt att fortsätta driva på för ändamålsenlig harmoniserad tillämpning inom EU.

Specifika synpunkter

Kontroll mot dubbelräkning genom biogasregister

Energigas Sverige tillstyrker i huvudsak den övergångslösning som Naturvårdsverket beskriver i denna vägledning, i stället för att invänta att harmoniserade biogasregister finns på plats i alla länder eller på en eventuell vägledning från Kommissionen. Vi anser att de krav på rutiner och dokumentation som ställs i huvudsak överensstämmer med de förslag¹ som Energigas Sverige tidigare lämnat in till Naturvårdsverket, även om vi till skillnad mot Naturvårdsverket inte anser att det är nödvändigt med biogasregister för att uppnå spårbarhet och minimera risk för dubbelräkning så länge biogasen omfattas av ett hållbarhetsbesked.

När/om ett svenskt välfungerande biogasregister i form av ursprungsgarantier för gas finns på plats om något år anser vi det rimligt att uppdatera vägledningen. Om Naturvårdsverket finner det nödvändigt så kan det då ställas krav på att biogas som injiceras i gasnät och samdistribueras med naturgas ska registreras i registret (omfattas av en ursprungsgaranti) och att verksamhetsutövaren ska visa bevis om annullering av motsvarande ursprungsgaranti för gas.

Energigas Sverige önskar att ett antal förtydliganden och justeringar görs, vilka beskrivs nedan.

För importerad biogas från ett land där biogasregister finns (avsnitt 3.1)

Energigas Sverige efterfrågar klargörande om hur det ska tolkas då ett biogasregister finns i det land där biogasen produceras men inte ännu i Sverige. Så är situationen nu vilket innebär att "biogascertifikatet" inte kan föras över till det svenska registret och annulleras för slutkonsumtion i Sverige. Energigas Sverige anser att det är rimligt att det alltid ställs krav på att om "biogascertifikat" har upprättats för biogasen i producentlandet, och det har registrerats i ett biogasregister, så ska bevis om att annullering av motsvarande certifikat har skett kunna visas upp. Det bör tydliggöras i vägledningen. Dock kommer annulleringsbevis normalt inte att kunna ställas ut till verksamhetsutövaren så länge register saknas i det land där slutkonsumtionen sker. I stället kommer "biogascertifikatet" annulleras "för export" eller liknande i producentlandets biogasregister (eller i ett register i ett annat land om "biogascertifikatet" överförts dit före det annulleras), vilket är gott nog, eftersom det omöjliggör att någon annan kan använda certifikatet. Även detta bör tydliggöras i vägledningen.

Vidare är det otydligt hur "biogascertifikat" från ett biogasregister förhåller sig till HBK-certifikat (som visar att hållbarhetskriterierna är uppfyllda) för importerad biogas. Nu ser det ut som att kravet om uppfyllande av hållbarhetskriterier för biomassa inom EU ETS kommer skjutas ett år framåt i tiden. Energigas Sverige tolkar vägledningen som att det därför tills vidare, under en övergångsperiod, **inte kommer vara nödvändigt att utöver att visa bevis på att "biogascertifikat" har annullerats i ett annat lands biogasregister också intyga att biogasen omfattas av ett HBK-certifikat**. Eftersom det endast handlar om en övergångsperiod innan krav om uppfyllande av hållbarhetskriterier ändå kommer att gälla är det rimligt och ger samma förutsättningar som i andra länder. I praktiken kommer nog en stor del av aktörerna ändå att köpa biogas som omfattas av ett HBK-certifikat under övergångsperioden. Det kostar mer men innebär samtidigt ytterligare spårbarhet och säkerställer att de rutiner och dokumentation som krävs för verifiering av biogasköp

¹ Bland annat i *Förslag på hur samdistribuerad biogas ska tillgodoräknas inom EU ETS samt metod för verifiering av biogasköp som uppfyller villkoren i MRR Artikel 39*, Energigas Sverige, 2021-06-30

inom EU ETS finns på plats. Hela leverantörskedjan omfattas dessutom av tredjepartsgranskning samt står under tillsyn.

Det bör tydliggöras i vägledningen att för de som väljer att köpa HBK-certifierad biogas (eller biogas som omfattas av ett hållbarhetsbesked) så behöver inte ETS-granskaren granska rutiner och dokumentation som säkerställer att massbalans är uppfylld genom leverantörskedjan, eftersom detta redan kan anses vara fullt ut kontrollerat inom ramen för hållbarhetsbeskedet eller HBK-certifikatet.

För biogas producerad i ett land där ännu inget biogasregister finns (avsnitt 3.2)

För biogas som injicerats i ett gasnät i ett land där det saknas biogasregister anser Energigas Sverige att de krav på rutiner och dokumentation som föreslås är rimliga. Vi tillstyrker att det ställs krav på att det i dessa fall krävs att biogasen omfattas av ett hållbarhetsbesked och/eller HBK-certifikat, även om det formella kravet om uppfyllande av hållbarhetskriterierna i MRR skjuts upp ett år framåt i tiden. Med hållbarhetsbeskedet säkerställs att övriga krav på rutiner och dokumentation finns på plats genom leverantörskedjan. Samtidigt så säkerställs full spårbarhet genom massbalans och att systemet redan omfattas av tredjepartsgranskning samt står under Energimyndighetens tillsyn. ETS-granskaren ska därför **inte** behöva kontrollera detta ytterligare en gång bakåt i leverantörskedjan. Det bör tydliggöras i vägledningen och i information till granskarna.

I vägledningen anges att detta förfarande kan användas "under en begränsad period" "i särskilda fall" och att "En sådan situation är när biogas producerats och injicerats i ett gasnät i Sverige och biogasproducenten samt eventuella mellanleverantörer kan garantera att särskilda kriterier är uppfyllda". Det är bra att det tydliggörs att det kommer att fungera för svenskproducerad biogas som omfattas av ett hållbarhetsbesked. Energigas Sverige tolkar det som att Naturvårdsverket inte utesluter att även biogas som injicerats in på ett gasnät i ett annat land, där biogasen inte har registrerats i ett biogasregister också kan komma i fråga om de rutiner och dokumentation som beskrivs i avsnitt 3.2 finns. Exempelvis om sådan biogas omfattas av ett HBK-certifikat.

Krav om uppgifter på inköpshandlingar

I såväl avsnitt 3.1 som avsnitt 3.2 ställs följande krav:

"Som bevis vid verifiering ska verksamhetsutövaren kunna uppvisa nedanstående dokumentation.

Inköpshandlingar med uppgift om:

- Energimängd (MWh) biogas som inhandlats
- **Plats/punkt** för injicering och på vilket gasnät
- Tidpunkt för produktion (biogasen bör ha producerats och injicerats på gasnätet **under utsläppsåret eller i nära anslutning till utsläppsårets början**)"

Uppgift om plats/punkt

När det gäller biogas som injicerats i ett land med biogasregister (avsnitt 3.1) bör Naturvårdsverket göras uppmärksam på att uppgift om plats/punkt för injektion inte alltid framgår på HBK-certifikat från frivilliga certifieringssystem. Alla delar av produktionskedjan måste vara certifierade för att biogasen ska kunna omfattas av ett HBK-certifikat (vilket säkerställer uppfyllande om massbalans i samma nät) men viss information är anonymiserad av affärsskäl. På ett "biogascertifikat/ursprungsgaranti" från ett biogasregister, exempelvis från det danska registret Energinet, finns uppgift om biogasanläggningsnamn, ort och postnummer och unikt ID för varje certifikat, vilket borde räcka. Men här finns utmaningen att certifikatet idag inte kan överföras till slutkonsument i Sverige. Verksamhetsutövaren kommer därför normalt inte själv kunna visa upp certifikatet med denna uppgift, utan det är leverantör/balansansvarig som har konto i det danska biogasregistret som kan annullera certifikat för export till slutkonsument i Sverige. Kopia på

annullerat certifikat eller motsvarande kan naturligtvis skickas med till verksamhetsutövaren, men det är alltså inte denne som sitter på originalinformationen (annulleringsbeviset). Energigas Sverige föreslår att kravet stryks alternativt omformuleras så att det säkert kan uppfyllas – exempelvis hänvisa till uppgifter från leverantören.

När det gäller biogas som injicerats på ett gasnät i Sverige där det saknas biogasregister (avsnitt 3.2) anser Energigas Sverige att det inte är nödvändigt att kräva att uppgift om plats/punkt ska framgå på *inköpshandlingar*. Det bör räcka med kravet om att verksamhetsutövaren ska kunna uppvisa "Intyg från/eller avtal med biogasproducenten om att "Sålda energimängder biogas injiceras på det gasnät från vilken köparen får sin gas". Det kan vara utmanande att på inköpshandlingar tillhandahålla sådan uppgift som vägledningen kräver, och förefaller onödigt.

Tidpunkt för produktion bör inte begränsas

Energigas Sverige anser att det behöver finnas flexibilitet i tid när gasen behöver vara producerad för att den ska uppfylla villkoren. Gas är lagringsbar i gasnäten och det finns ingen anledning att begränsa tidpunkten för när biogasen måste vara producerad till **under utsläppsåret eller i nära anslutning till utsläppsårets början**. I systemet med ursprungsgarantier förväntas exempelvis garantierna vara giltiga i tolv månader efter produktionsperioden och det finns ingen anledning att ha en snävare tid i EU ETS.

Energigas Sverige föreslår att parenteserna tas bort. I andra hand ändras punkten till:

- Tidpunkt för produktion (biogasen bör ha producerats och injicerats på gasnätet under utsläppsåret eller **som längst 12 månader före förbrukningen i nära anslutning till utsläppsårets början**)

Tillämpningen av "Verksamhetsutövaren och producenten av biogasen ska vara anslutna till samma gasnät (artikel 39.4, MRR)" är för snäv

Energigas Sverige delar inte Naturvårdsverkets tills vidare snäva tillämpning att såväl biogasanläggningen som verksamhetsutövaren fysiskt måste vara direktanslutna till ett gasnät för att syftet med bestämmelsen i MRR ska uppfyllas. Den snäva tolkningen gör att stora delar av industrin som i Sverige inte är anslutna till ett gasnät får svårt att få tillgång till de volymer biogas som de behöver för att ersätta fossila bränslen. Det innebär också att biogas som produceras i biogasanläggningar som inte är gasnätsanslutna (merparten av svenska biogasanläggningar) i onödan i praktiken blir uteslutna från möjligheten att sälja sin biogas till de industrikunder som är anslutna till ett gasnät, genom att leverera biogasen till en injektionsstation för att matas in på ett gasnät.

Energigas Sverige anser att Naturvårdsverket redan nu bör tillämpa villkoret i artikel 39.4 MRR "Verksamhetsutövaren och producenten av biogasen ska vara *anslutna* till samma gasnät" som att bestämmelserna ska begränsas till biogas som har *injicerats i* och *tagits ut från* samma gasnät.

Biogas som produceras off-grid men som transporteras till och injiceras på ett gasnät bör också få tillgodoräknas

Inte minst i Sverige med en begränsad gasnätsinfrastruktur är det viktigt att även biogasanläggningar som inte är direktanslutna till ett gasnät har möjlighet att injicera sin biogas på ett gasnät och kunna sälja till en gasnätsansluten gaskund inom EU ETS. Biogasproduktion kommer i stor utsträckning inte att kunna ligga i direkt anslutning till ett gasnät. Samtidigt ska naturligtvis gasnätsinfrastrukturen användas där sådan finns, eftersom det ger effektivast möjliga distribution av gasen. Det vore en enkel sak att tydliggöra i vägledningen, och som vi ser det är helt i linje med syftet med regelverket, att även biogas som producerats på en anläggning som inte är

direktansluten till gasnätet men som transporteras till en injektionspunkt och matas in på nätet hanteras på samma sätt som biogas från en biogasanläggning som är ansluten till gasnätet. Det är en mycket enkel sak att verifiera biogasinjektionen, transporten från biogasanläggningen, biogasens ursprung och hållbarhet med de rutiner och dokumentation som följer med hållbarhetskriterierna.

Biogas som tas ut från ett gasnät och transporteras vidare till en verksamhetsutövare som inte är ansluten till ett gasnät ska kunna tillgodoräknas

Naturvårdsverket beskriver i vägledningen hur biogasköp på gasnät ska verifieras genom köpeavtal för att uppfylla villkoren i MRR. Det som är relevant anser Energigas Sverige är att biogasen har *injicerats* i och *tagits ut från* samma gasnät, inte huruvida verksamhetsutövaren måste vara direktansluten till gasnätet. Exempelvis bör uttag av biogas från ett gasnät vara möjligt (verifierat med de rutiner och dokumentation som föreslås i vägledningen) för vidaretransport till användaren i gasform eller som flytande form med lastbil eller båt. När biogasen väl har tagits ut från gasnätet som biogas, bör det betraktas som vilken annan biogas som helst (den är vid denna punkt verifierad och klar som biogas). Om biogas som tas ut från ett gasnät för att komprimeras och flakas i gasform med lastbil eller förvätskas till LBG och transporteras med tankbåt och/eller tankbil till en verksamhetsutövare kan jämföras med leveranser av biogas från en off-grid biogasanläggning till en off-grid verksamhetsutövare (sådan biogas kan redan i befintligt regelverk tillgodoräknas). Genom krav om hållbarhetskriterier finns alla rutiner och dokumentation på plats för att full spårbarhet och minimal risk för dubbelräkning ska kunna säkerställas för denna vidaretransport.

Vi vill påminna Naturvårdsverket om att många stora potentiella biogasförbrukare inom EU ETS inte är anslutna till det europeiska sammanhängande gasnätet, såsom stålindustrier i Mellansverige och Norrland. Det handlar om stora volymer biogas, främst som LBG, som dessa industrier kommer behöva. Den förväntat kraftiga efterfrågan av biogas inom sjöfarten framöver kommer också att behöva stora volymer biogas, och tankinfrastruktur för denna sektor är sällan gasnätsansluten utan gasen kommer att behöva levereras främst som LBG. Sjöfarten föreslås om några år omfattas av EU ETS, liksom vägtransporter. Samtidigt, för att få fram de volymer biogas som krävs till ett rimligt pris för verksamhetsutövarna, är det nödvändigt att utnyttja gasnätet och där så är möjligt kommer biogasanläggningar att ansluta sig till ett gasnät. Det är alltså viktigt att principen om biogasköp på gasnät som läggs fram i denna vägledning också gäller för biogas som tas ut från ett gasnät och sedan transporteras på annat sätt till verksamhetsutövaren. Det möjliggör nödvändig storskalig förvätskning av biogas för att nå förbrukarna ute i landet, samtidigt som befintliga gasnät utnyttjas. Det är inte rimligt att gasnätsanslutna biogasanläggningar var för sig ska investera i småskaliga förvätskningsanläggningar för att nå dessa kunder, när gasnätet kan utnyttjas för att transportera biogasen till ett fåtal större förvätskningsanläggningar. Det skulle driva upp kostnaderna, hämma biogasutvecklingen och göra det både svårare och betydligt dyrare för många verksamhetsutövare som inte är anslutna till det europeiska gasnätet att ställa om till förnybart.

Principen i Artikel 39 måste gälla för all biogas som matats in och tas ut från ett sammanhängande gasnät oavsett om biogasproducenten eller verksamhetsutövaren själv är *ansluten* till nätet eller inte. Vi måste ha regler som fungerar även för regioner med mindre utbyggda gasnät där biogasproducent eller verksamhetsutövaren inte har möjlighet att ansluta sig till gasnätet. I princip är vägledningen utformad så att en sådan tillämpning är möjlig, men för att aktörerna ska känna sig trygga med det bör det tydliggöras.

Energigas Sverige har förstått att Naturvårdsverket också vill att regelverket ska kunna tillämpas så att det som beskrivs ovan ska vara möjligt, och tolkar utkastet till vägledning som att ambitionen är

att införa möjligheten senare om det inte strider mot kommande vägledning från Kommissionen. Energigas Sverige stödjer till fullo att Sverige driver på för att harmonisera en sådan tillämpning, men anser att Sverige bör gå före och införa möjligheten redan nu och driva på att övriga länder följer efter.

Uppfyllande av hållbarhetskriterier

Att hållbarhetskriterierna (HBK) uppfylls för biomassa inklusive biogas och biogasol ska i svensk tillämpning visas genom att bränslet omfattas av ett giltigt hållbarhetsbesked med hänvisning till Hållbarhetslagen, vilket framgår av Naturvårdsverkets redan publicerade *Vägledning om hållbarhetsbesked för biobränslen inom EU ETS*. Det är bra.

Någon ytterligare kontroll av hållbarhetskriterierna eller spårbarhet bakåt i leverantörskedjan än att verksamhetsutövaren har ett giltigt hållbarhetsbesked som omfattar bränslet det gäller ska inte behöva göras, då detta sköts inom HBK-lagstiftningen och står under Energimyndighetens tillsynsansvar. Som beskrivits ovan bör granskningen inom EU ETS kunna göras relativt enkelt då de krav på rutiner och dokumentation som föreslås för verifiering av biogas i gasnätet i utkastet till vägledning i mångt och mycket är samma som ska finnas inom HBK-systemet och därmed kontrolleras genom Energimyndighetens tillsyn av hållbarhetsbesked. För att inte onödiga kostnader för dubbla tredjepartsgranskningar ska uppstå behöver Naturvårdsverket vara tydliga kring detta i sin kommunikation med ETS-granskarna.

Principen i MRR Artikel 39 ska gälla all förnybar gas från biomassa som matats in på gasnätet

Energigas Sverige anser att principen i Artikel 39 för biogas självklart ska gälla oavsett vilken typ av gas från biomassa som har matats in på gasnätet. Exempelvis kan det förekomma tillförsel av propan, som om det är biopropan naturligtvis ska få använda emissionsfaktor noll på samma sätt som biometan. Det finns inget i MRR som begränsar bestämmelsen till någon särskild gas från biomassa och biogas är inte definierat. I det reviderade förnybartdirektivet (REDII) definieras biogas i Artikel 2 punkt 28 som *gasformiga bränslen som framställs av biomassa*.

Energigas Sverige noterar inget i vägledningen eller MRR som begränsar principen för biogas i gasnät till just biometan och utgår från att all typ av biogas som samdistribueras i ett gasnät därmed kommer att kunna tillgodoräknas på samma sätt. Alla föreslagna rutiner och dokumentation är tillämpliga som vi ser det.

På sikt kan även vätgas av olika ursprung komma att blandas in i mindre mängder i gasnäten och tillämpningen måste då anpassas för att möjliggöra så att all förnybar gas som matas in och tas ut från ett gasnät får använda emissionsfaktor noll.

Med vänliga hälsningar,

Maria Malmkvist
Vd

Linus Klackenberg
Ansvarig Produktion